

VANSKELIGHETSGRAD

Du skal være nøye når du retter opp grusen og lager fall på hagegangen. Selve jobben med å legge steinene er ganske enkel.

LETT

VANSKELIG

TIDSFORBRUK

Det er tidkrevende å anlegge en hagegang. Regn med å bruke en ukes tid hvis den er cirka 20 m².

PRIS

Cirka 15.000 kroner for 20 m².

MATERIALER

- Marktegl
- Store brostein
- Små brostein
- Grus til bunnsikring, 0-63 mm
- Grus til bærelag, 0-32 mm
- Avrettingslag/settelag, 0-8 mm
- Fugesand, 0-2 mm
- Sement
- Støpesand, 0-16 mm

SPELALVERKTØY

- Platevibrator
- Gummihammer

De røde markteglene er et friskt alternativ til klassisk grå betongstein.

Farger på hagegangen

I Norge har vi mest tradisjon for å legge heller og stein av betong eller granitt på hageanger. Det er både praktisk og flott, men den grå fargen finnes nesten overalt. Vi har derfor vendt blikket mot **byggetradisjoner lenger sør i Europa**, og laget en sterk hagegang av flotte, røde marktegl.

Kant og underlag

For å forsikre oss om at belegningen ikke sklir ut til sidene og skaper store sprekker mellom belegningssteinene, lager vi en sterk kant av store brostein. Vi utstyrer dem med en kantsikring, så vi vet at "rammen" ligger helt fast.

Vi bygger rammen på et underlag som allerede består av et bærelag med en ekstra bunn sikring av grov grus. Vi viser derfor hvordan du legger avrettingslaget oppå de eksisterende lagene, og hvor mange centimeter hvert lag bør utgjøre.

1 **Grav ut til brosteinene.** Legg dem slik at oversiden av steinene kommer til å flukte med husets eksisterende fundament.

2 **Slå fast brosteinene i underlaget** med en gummihammer, og bruk en murersnor og et vater til å forsikre deg om at steinene ligger helt rett og ikke varierer i høyden.

Du kan godt hente avrettingsgrusen selv, men det enkleste er å få den fraktet hjem i bigbags – da har du også kontroll på eventuell over-skytende grus.

3 **Legg et 2-4 cm tykt avrettingslag.**

Fordel grusen i et jevnt lag med en rive. Kornstørrelsen er her 0-8 mm.

4 **Rett opp gruslaget** med et langt bord eller en rettholt. Det er viktig at gruslaget faller 1-2 cm per meter ut mot gaten, slik at regn og nedbør ledes vekk fra huset.

5 **Legg brostein rundt lyskassen,** før den lukkes med en rist. For å være helt sikker på at steinene blir liggende, lager vi en kantstøp. Til formålet lager vi en blanding av 1 del sement og 5 deler støpesand.

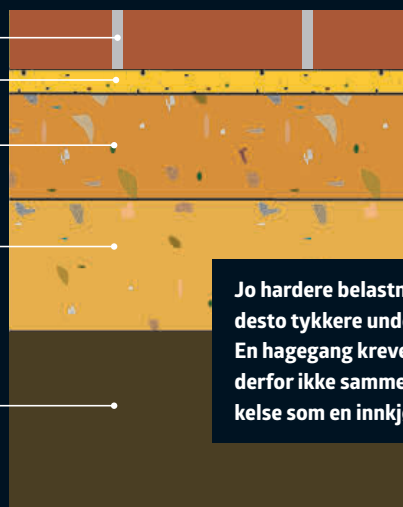

6 **Er det behov for tilpassinger,** hugger du av brosteinene med hammer og meisel. Her legger vi små steiner rundt et nedløpsrør, slik at de dekker området best mulig.

GRUS I TRE LAG

Et sterkt underlag er avgjørende for at belegningen ikke synker med årene. Underlaget vårt er bygget av et bunn-sikringslag, et bærelag og avrettings-/settelag. Øverst ligger steinene med fugesand mellom.

Fugesand
Avrettingslag = 2-4 cm
Bærelag = 10-15 cm
Bunn sikring = 15-30 cm
Råjord

Jo hardere belastning, desto tykkere underlag. En hagegang krever derfor ikke samme tykkelse som en innkjørsel.

Belegningen

Når du har målt opp, og kantblokkene er plassert riktig, minner resten av jobben mest av alt om et puslespill i over størrelse. Selve mønsteret gir seg selv når du først har lagt et par rekker, og brosteinene kan legges i utallige formasjoner. Ved de rette rekkene kan det lønne seg å legge et bord med samme bredde som to brostein. Da forsikrer du deg om at det er plass til alle steinene.

1 Begynn med å legge marktegl rundt lyskassen ved hoveddøren. Vi legger dem i et mønster med to steiner på tvers og to steiner på langs.

2 Legg to rekke brostein som et kryss, og fyll deretter opp med marktegl. Det er viktig at krysset er vinkelrett, slik at teglene ikke blir "tvunget" ut av vinkel. Det vil i så fall ødelegge symmetrien.

3 På arealet til selve stien sjekkes det at bredden går opp med det antallet steiner du har tenkt å bruke. Med riktig planlegging unngår du å tilpasse steinene med en vinkelsliper.

4 Når du har funnet bredden, kan du trekke en murersnor og legge resten av granittsteinene. Rett deretter opp avrettingslaget, slik at det heller 1-2 centimeter per meter ut mot veien.

STERK KANTSIKRING

Belegningen i hagegangen vil skli ut før eller siden, hvis den ikke blir holdt effektivt på plass av en kantsikring.

Vi har derfor laget en solid sikring langs kanten ved hjelp av de store granittsteinene våre, ved å

plassere dem i betong og etterpå lage en trekantstøp på begge sider av dem.

Det er viktig at trekantstøpen ikke blir så høy at den hindrer belegningssteinene i å ligge helt tett på steinene.

Sørg for at det er plass til marktegl og 2 cm grus til avrettingen.

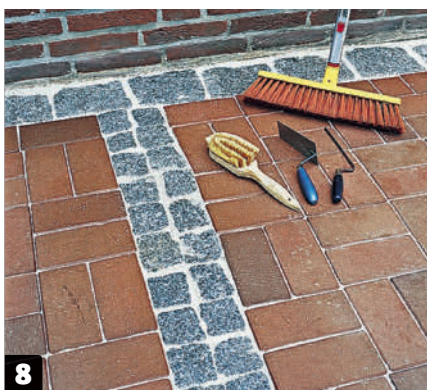
Legg markteglene etter samme mønster som foran hoveddøren, og legg brostein i rekke på tvers av hagegangen med et passe intervall. Det skaper spill i belegningen og bryter den røde overflaten.

Vibrer alle steinene på plass med en platevibrator, slik at hagegangen blir plan og steinhård. Sørg for å komme deg ut i alle hjørner og kroker, så det ikke er noen steiner som stikker opp.

Fyll fugene med fugesand. Den enkleste måten å fylle dem på, er ved å feie diagonalt over dem. Vibrer eventuelt igjen med en platevibrator, og etterfyll fugene.

Når fugesanden ikke synker lenger, er det bare å lene seg tilbake og nyte synet av den nye hagegangen.

MARKTEGL I FLERE VARIANTER

Det kan være vanskelig å se forskjell på marktegl og teglstein til vegg, men de to typene må ikke forveksles.

Marktegl er nemlig brent ved en vesentlig høyere temperatur enn vanlige murstein, noe som gir dem en styrke som kan sammenlignes med betong.

Marktegl er derfor meget værbe-standige, i tillegg til at de er fargeekte hele veien gjennom. De har dessuten fordelene av å være resistente overfor syre, olje og veisalt.

Marktegl finnes i forskjellige farger og varianter. Under ser du et utvalg.

